OCT 4 1921

Published and distributed under permit (No. 701), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

...РИ ЦЕНТИ — РІК XXIX — No. 239. — JERSEY CITY, N. J., MONDAY, OCTOBER 3, 1921. — VOL. XXIX — ЧИСЛО 239. — ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 3-го ЖОВТНЯ 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТТЯ ПРЕДКЛАДАЄ ТИМЧАСОВИЙ ПЛЯН

ВАШІНГТОН, 30. вересня. — Управляючий комітет конференції для безробіття, що тепер відбувається у Вашінгтоні, приняв справоздання від ріжних комітетів і на їх основі виробив плян тимчасових средств проти безробіття. Сей плян має на ціли дати як найскоршу допомогу безробітним. Обнимає він кільканайцять точок, повних ріжних порад суспільности, підприємцям, міським, стейтовим і федеральним властям.

Ухваливши предложення сьої комісії, конференція перервала свою працю до дня 10. жовтня, коли вона збереться наново, щоби обдумати способи постійної заради безробіттю.

СЕНАТ ЛАГОДИТЬСЯ ПОТВЕРДИТИ МИРОВІ ДОГОВОРИ З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

ВАШІНГТОН, 30. вересня. — Сенатори уже прочистили дорогу для ухвалення потвердження для мирових договорів з Німеччиною, Австрією та Угорщиною, згодившися, що дня 14. жовтня має прийти до голосовання над сими договорами, а до того часу справа сих договорів має бути постійно під дискусією в сенаті, з тим однак, що ніхто не може промовляти про сю справу довше як годину.

ЗЕМЛЕТРУС НА ЗАХОДІ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 29. вересня. — На полудневий захід від Лос Анджелес далося відчути нині рано легке землетрясение. Трус тревав кілька хвилин і не зробив ніякої шкоди.

СОЛТ ЛЕЙК СИТІ, 29. вересня. — Нині рано далися тут відчути кілька виразних... ісільних потрясень землі в околиці Ричфілд, Елсінор і Монров, трьох сіл, положених яких 160 миль звідси.

Покищо донесено про збурення шкільного будинку в Елсінор.

СОЛТ ЛЕЙК СИТІ, Юта, 30. вересня. — Сюди прийшли уже вістки про землетрус в Елсінор, одним з трьох селень, що були навіджені землетрусом вчора рано. Нині рано землетрус повторився зі збільшеною силою.

Послідне потрясение додало нового знищення до шкоди, зробленої учора. Майже кождий будинок в селі ушкоджений і не надається до мешкання. Шкоду, зроблену землетрусом в Елсінор, Ричфілд та Монров, обчисляють на 100.000 долярів. Землетрус був такий дужий, що в поблизьких „каньонах" (глибоких гірських провалах) скали затряслися і скали, важучі тисячі тон, звалилися в доли.

(Дванайцять літ тому назад ся сама околиця потерпіла тяжко від кількох землетрусів.)

КАНЗАСЬКІ МАЙНЕРИ ВИТАЮТЬ ГАВАТА МИМО ЙОГО НЕВДАЧІ НА КОНВЕНЦІЇ МАЙНЕРСЬКИХ ЮНІЙ.

КОЛАМБАС, Канзас, 30. вересня. — Олександер М. Гават, президент Юнії Канзаских Майнерів, та Август Дорчі, віцепрезидент сеї самої організації, вернули нині з конвенції Юнайтид Майн Воркерс оф Америка, в Індіанополис та удалися до судового будинку, щоби зголоситися до відсиджування кари шістьмісячної вязниці, на яку його засудив канзаський промисловий суд за переступлення закона через зарядження страйку.

Оба юнійні урядники прийшовши до суду, відмовилися дати бонди в сумі 2.000 долярів на запоруку, що вони не будуть більше заряджувати страйків, і тоді суддя установив, яку кару мають вони відбути. Опісля полиція забрала їх зі судового будинку до тюрми. По дорозі їх стрінула велика маса майнерів, яких 2.000 числом. Гават і Дорчі промовляли до товпи, пятнуючи губернатора стейту Канзас та промисловий суд стейту, а кромі сього критикували остро Джана Луиса, председателя юнії Юнайтид Майн Воркерс оф Америка за те, що то він своїм голосом і впливом мав передовсім заважити в рішенню конвенції в Індіанополис проти канзаських майнерів. Гават говорив, що межинародна юнія вічно вмішувалася непотрібно в справи канзаських майнерів і що він ніколи не відкличе страйку, ним зарядженого, як се йому приказала індіанопольська конвенція. Він заявив, що він скорше буде виключений з юнії, як сповнить волю сеї конвенції. Він закидав Луисови, що сей хотів його понизити і тому тягнув його на конвенцію межинародної юнії, хоч ся не мала ніякого права мішатися в сю справу.

З хвилею, як оба провідники стейтової майнерської юнії пішли до тюрми, виринає цікава ситуація, хто має обняти провід над страйком в окрузі. Припускають, що межинародна юнія обійме кермування страйком і що вона може приказе робітникам вернути до праці. Тимчасом на місце Гавата і Дорчі канзаську юнію заступає на межинародній конвенції секретар-скарбник стейтової юнії, которого уважають за противника політики Гавата.

(Основою цілого непорозуміння межи межинародною та стейтовою організацією являється стейтовий закон в Канзас, котрий утворив так званий промисловий суд і заборонив викликати страйки в промислах, котрі витворюють річи, необхідні до життя і конче потрібні для загального добробуту.)

„ВОЄВУДСТВА" У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Урядова „Газета львовска" доносить, що тоно дня 1. вересня попризділи воєводи на свої посади. До Львова приїхав Казимір Грабовскі, до Станиславова Юристовскі, до Тернополя Кароль Ольпіньскі. Церемонія введення воєводі відбулася всюди тихо і скромно. Воєводів витали представники поліції, війська і урядовців. Населення не витало їх ні хлібом ні сіллю.

ШКІЛЬНІ КООПЕРАТИВИ В ЗОЛОЧІВЩИНІ

З днем 1. серпня ц. р. основався в Золочеві Окр. Комітет Організації Шкільних Кооперативів, маючи на ціли створення власних національно економічних організацій, які би матеріяльними засобами піддержували наше культурно-національне життя. Беручи під увагу велику потребу власної школи і теперішний тяжкий стан нашого приватного шкільництва, Окр. Комітет має задачу, закладати в районі окр. Золочівського суда в місцевостях: Камінці струм., Бродах, Зборові, Радехові, Буську, Лопатині, Залізцях, Озірні, Поморянах, Олійові, Підкамени, Гологорах, Холоеві, Виткові, Стоянові, Краснім, Скваряві, Вільшаниці, Плугові, Сждові. Кутах і других Шкільні Кредитові Спілки. Кредитові Спілки, які будуть: 1) приймати капітали до обороту на процент в хосен своїх членів; 2) фінансувати приватні укр. школи в своїм окрузі через удїлювання позичок так школам поодиноким для їх піддержання як і молодіжи для її образовання; 3) закладати й підпирати фінансово приватні українські школи всяких степенів; 4) організувати і фінансувати кооперативні спілки на поли промислу, торговлі, ремесла і рільництва для шкільної молодіжи; 5) вести всякі торговельні і промислові підприємства для матеріяльного піддержання приватного шкільництва; 6) закладати на основах кооперативних при школах бібліотеки, шпиталі, приюти, їдальні, літні кольонії і инші гуманітарні інституції для шкільної молодіжи.

Першу таку спілку засновано вже в Золочеві, яку тутешне громадянство приняло з одушевленням. З огляду на велику потребу і користь тих Спілок, Орг. Комітет в імени ідеї добра звертається цею дорогою до свідомого громадянства цілого округа із зазивом, взяти енергічну діяльну участь в організації спілок в цілім окрузі. З окрема наша інтелігенція, головно абсольвенти кооперативних курсів і студента повинні тим заціказитись і приклаcти рук до будовання власного економічно-культурного життя. Люди, що розуміються в кооперативних справах, нехай зголосяться до организаційної праці в Окружному Комітеті, а ті, що могли би на місцях свого побуту зайнятись організацією кооперативів, нехай звернуться до Окр. Комітету за інформаціями і відповідними поученнями.

За ріжними в тій справі вказівками, звертатись до д-ра Ваня, адвоката в Золочеві.

ЩО ДІЄТЬСЯ ПО НАШИХ СЕЛАХ?

В маю 1920 року карна експедиція, вертаючи з гір (Гуцульщини) до Коломиї, забрала у громадян села Іспас все, що мало яку вартість, а то: гроші, хустки, фартушки, коралі т. зв. взгарду та солонину. Жалоби до властей остали без успіху. Сього року улани, стоячи на постоях в Коломийщині, наробили богато шкоди. Я. П. господареви в Корничи зробили шкоди на 60 тисяч марок; жалоби без успіху а вояки в заплату набили Я. П. Вояки повипасали кіньми сіножати громадянам села Іспас а на жалобу відповіло староство в Коломиї що вояки купаючись в Пруті пустили коні трохи попасти. Сіножати, на яких коні пасли, віддалені від ріки 4 до 5 кільометрів, а вояки були під корчами а не в ріці — але що це старостово обходить.

УКРАЇНЦІ НЕ Є ОБОВЯЗАНІ СВЯТКУВАТИ ПОЛЬСЬКІ СВЯТА.

Дня 30. серпня ц. р. відбулася перед повітовим судом у Львові розправа проти Володимира Курцеби, директора „Достави", Лазорка, Денейки і инших, обжалованих за це, що їх склепи були 26. мая в день латинського Божого тіла отворені. Обжаловані, яких боронив д-р Бандель і суддя Присташ, заявили, що вони Українці і греко-католицького обряду, не є обовязані святкувати польські свята. Судця прихилився до їх виводів і увільнив їх з браку сути каригідного чину.

УСУНЕННЯ З ОБІГУ МАРОК ПОЛЬСЬКИХ З 1919 Р.

Польська Краєва Позичкова Каса пригадує, що 20-маркові сірі банкноти з датою 17. мая 1919 і 1-маркові з тоюж самою датою остають ще в обігу тільки до дня 30. вересня 1921. Після того реченця можна їх буде вимінювати до дня 31. грудня у всіх відділах Польської Краєвої Позичкової Каси. По новому році ніхто їх вже не буде приймати.

ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКА ЛЕГІЯ?

Пражська газета доносить з Ужгороду, що в Галичині пильно працюють Поляки над створенням мадярсько-польської легії проти Чехо-словачини. Агітацію веде адвокат з Рогова д-р Стефан, що тепер перебуває в Станиславові легії мається рекрутувати людий з Підкарпатської України і Словаччини. Командантом легії є бувший чехословацький урядник Кос що недавно прибув до Станиславова. Для створення її обсаджено здебільша карпатські дороги поліційними відділами, що мають це виловлювати українських збігців.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ СОБОР.

Українська православна церковна рада скликує небаром до Києва всеукраїнський церковний собор, який має вибрати митрополита української автокефальної церкви.

БОЛЬШЕВИКИ ЗИЧУТЬ ЗБІЖЕ В ЛАТВІЇ.

Більшовицький посол Ганецький повів з латиським правительством переговори, щоби дістати від Латвії збіже титулом позички. Позичене збіже звернено би Латвії, коли прийдуть транспорти американської помочі.

ПРОЦЕС ПРОТИ МІНІСТРІВ В БОЛГАРІЇ.

Процес проти бувшого президент-міністра Радославова і членів його кабінету Попова, Дінчева та кількох генералів відбудеться дня 5. вересня. Покликано 180 свідків, між ними богато політиків і генералів. Основа процесу: Союз Болгарії з центральними державами в ачсі світової війни.

ПОЛЬСЬКИЙ КСЬОНДЗ І ЙОГО ПСИ.

В польській газеті читаємо скаргу одного Поляка з Тирави волоської, сяніцкого повіту, що їх ксьондз „пробощ" відправляє „набоженьство" зі своїми псами. Приводить до костела своїх трьох псів, вони лягають коло престола і дрімають а він відправляє Службу Божу і вважає, щоби не рушити „воварищів" ногою. „Не знаємо, чи молимося до Бога, чи до ксьондзових псів" — каже дописувач, „Файний" ксьондз.

ОТРУЇЛА ЧОЛОВІКА.

В Польчинові, пов. Збараж, Катерина Паньчук отруїла свойого мужа. Паньчукову арештовано.

ЗАМОРДУВАЛИ І СПАЛИЛИ.

В Торуню двірськім, в повіті потульському, вибухла пожежа у господаря Більковського. На пожарищах найден трупа Більковського, його жінки і служниці. Слідство доказало, що вони зістали раньше замордовані, а опісля підпалено дім, щоб затерти сліди злочину.

СПРАВА ПАМЯТНИКА В ЧОРНОМУ ОСТРОВІ

Загально відома вже справа з памятником в Чорному Острові набирає чимраз яркішої форми. Державна поліція з Бібрки віднеслася до тамошнього Комітету з жаданням негайного усунення пропамятної таблиці, а що ще більше обурююче, сама приступає до розібрання памятника. По тій примучі удалася днем 30. серпня делегація краєвого й Місцевого Комітету охорони воєнних могил з протестом до генерального делегата д-ра Галецкого. Делегація вказала на безправність заряджень жандармерії, тим більше, що вони були видані устно, чим відібрано спроможність правного спротиву. Зазначено рівнож, що цей розпорядок переступає далеко права як жандармерії, так і політичних адміністраційних властей. Делегація інтервеніювала у цілого ряду реферетів і добилася наконець цього, що видано телефонічне зарядження вдержати на раді дальші переслідування. Одначе жандармерія таблицю з памятника все таки зняла.

НІМЕЧЧИНА ПРИНЯЛА МИРОВИЙ ДОГОВІР ІЗ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ

БЕРЛІН, 30. вересня. — Німецький парламент (райхстаг) приняв нині мировий договір із Злученими Державами.

Дискусії над договором не було, бо всі парляментарні партії кромі большевицької згодились приняти договір.

Постанову про принятте мирового договору переведено за кілька мінут.

Промовляв лише комуністичний посол Валтер Штекер, котрий сказав, що сей мировий договір є обдурою 14 пунктів Вилсона, та що сей договір подиктували американські капіталісти.

За принятєм мирового договору голосувала велика більшість послів.

Опісля президент парляменту, др. Лебе, подякував парляментови за принятте договору і висловив надію, що тепер відновляться приязні зносини між Німеччиною і Злученими Державами.

ДЕ ВАЛЕРА ПРИНЯВ ЗАПРОШЕННЄ НА КОНФЕРЕНЦІЮ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 30. вересня. — Ірляндський провідник Імон де Валера вислав коротку відповідь до британського премієра Ллойда Джорджа, в якій заявляє, що годиться на конференцію для покінчення вікової боротьби між Ірляндією і Великою Британією, яка має відбутись в Лондоні дня 11. жовтня с. р.

ІЗ ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 30. вересня. — Сьогодня промовляв на Зборі Ліги Народів представник Норвегії, др. Фрідтйоф Нансен, котрий є повновласником міжнародного комітету для помочі Росії. Він закликав Лігу Народів до помочи голодуючому населенню Росії.

Се викликало горячу дебату, в якій ріжні делегати забирали голос.

Делегат Фінляндії, Енкел, казав, що Фінляндія висилала поживу голодним в Росії, але большевицька червона армія її заграбила.

Представник Югославії, Спалайкович, дуже остро критикував большевиків, заявляючи, що большевицькі „порядки" спричинили, що такий страшний голод тепер панує в Росії.

НОВА МАЛЕНЬКА МОНАРХІЯ.

ВІДЕНЬ, 30. вересня. — Західна часть Угорщини, яку алянти дали Австрії з огляду, що там є німецьке населення, готова статись новою самостійною монархією.

Мадяри, як звісно, не хотіли тої частини давньої Угорщини віддати Австрії і боронили її військом. Тепер же, як доносять з Угорщини, бувший угорський премієр Фрідрих видав проклямацію, в якій проголосив ту західну часть Угорщини, звану Бургенлянд, самостійною державою „в імени короля".

Австрійські політики заявляють, що сі заходи мадярських монархістів справи не розвяжуть. Вони далі стоять при домаганю, що Бургенлянд яко німецька земля має належати до Австрії і домагаються від алянтів, щоби сю справу самі полагодили.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В РОСІЇ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

РИГА, столиця Латвії, 29. вересня. — Сюди прийшла бездротна депеша з Москви, яка доносить, що в російських містах тепер відбуваються демонстрації проти польського ультиматуму.

В Петрограді совети приняли резолюцію, в якій сказано, що вони хотять мира і тому мусять боронити всіх границь.

ПОЛЬЩА КАЖЕ, ЩО ХОЧЕ МИРА.

ЛОНДОН, 29. вересня. — Новий польський премієр, Поніковський, телеграфував до британського правительства, що Польща буде старатися з усіх сил вести політику мира і господарської відбудови і повної співпраці з алянтами.

СОТКИ ТИСЯЧ СКИТАЛЬЦІ В РОСІЇ.

МОСКВА, столиця Московщини, 28. вересня. — Люди, які покинули голодову область над Волгою сього літа і двигнули масово на північ і полудне, не були постійні тамошні поселенці. Се були воєнні збігці з Білоруси, Холмщини, Польщі і Галичини. Було їх сотки тисяч. Поселено їх там тимчасово, а коли настав страшний голод, вони двигнулись деінде глядати оселі і хліба. Одначе не найшли і тепер вертаються назад над Волгу.

Ті сотки тисяч нещасників вже від кількох літ ведуть нуждарське житте скитальців.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛІҐА НАРОДІВ БУДЕ РАДИТИ ЛИШ КІЛЬКА ДНІВ!

ПРИСПІШІТЬ ВИСИЛКУ ПРОТЕСТІВ!

Сьогорічна сесія Збору Ліґи Народів в Женеві має скінчитись дуже скоро, вже при кінці сього місяця.

Котра українська громада або товариство в Злучених Державах і в Канаді ще досі не вислала від себе протесту до Ліґи Народів проти продовжування польської окупації Галицької України, то нехай сейчас вишле.

Значінне українського протесту з Америки перед найбільшим збором держав світа буде мати тоді більше, коли сей протест буде походити від як найбільше громад і товариств.

Адресувати так:

DR. VAN KARNEBEEK, President League of Nations Council, Geneve, Switzerland.

Відписі всіх протестів просимо прислати нам до оголошення у „Свободі".

МІЖНАРОДНІЙ КООПЕРАТИВНИЙ КОНҐРЕС В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ ГАЛИЧИНИ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯМИ.

Від 22. до 25. серпня відбувався в швайцарськім місті Базилеї міжнародній кооперативний конґрес, на якім було коло 800 делеґатів з цілого світа. Українці виступали окремо від Великої України, а окремо від Галичини.

Українські кооперативи Галичини приготовили на конґрес публікацію „Etat des organizations Cooperatiyes-Ukrainiennes en Galicie et leur sort sous l'opression polonaise" („Стан українських кооперативних орґанізацій в Галичині і їх доля під польським гнетом"), яку роздано між членів конґресу.

Українські кооперативи Галичини заступав на конґресі п. Володимир Степанківський, Українець з Придніпрянщини, який уже кільканацять літ живе в Західній Европі. Йому вдалося позискати 25 підписів делеґатів англійських, італійських, чехо-словацьких і грузинських і таким способом поставити справу українських кооператив Галичини на денний порядок як наглу справу. Він сам виголосив по англійськи промову про важке положенне українських кооператив у Галичині під польським окупаційним режімом.

Польська делеґація зразу легковажила собі справу і не записалася завчасу до голосу. Аж коли побачила, з якою прихильністю конґрес приняв промову українського делеґата, аж тоді зажадала голосу, але се було проти реґуляміну і вона голосу не дістала. Тоді вона задемонструвала тим, що вийшла з салі.

На сю демонтрацію Поляків конґрес не звернув уваги і ОДНОГОЛОСНО ухвалив отсю резолюцію:

„Десятий Міжнародній Кооперативний Конґрес в Базилеї довідується з жалем, що польські військові власти, які мають у тимчасовій окупації Східну (українську) Галичину, переслідують українські кооперативні товариства того краю.

„Конґрес протестує проти сього поведення польських військових властий і сподівається, що переслідувань більше не буде та галицько-українським кооперативним товариствам буде дана повна воля свобідного розвитку".

З сього успіху, який віднесла справа Української Галичини на міжнароднім кооперативнім конґресі в Базилеї, бачимо, що широкий світ що-раз більше цікавиться українською справою і прихильно відноситься до неї. Треба тільки праці, щоби при кождій нагоді виступати в обороні наших справ.

Правда, від прихильности світа до справедливого порішення нашої справи ще далеко. Але на се нема ради. Такою дорогою йшли инші поневолені народи, і ми її мусимо перейти. Найперше мусимо переконати світ, що наша справа справедлива, а тоді опінія світа заважить на нашім визволенню.

Та вже й тепер маємо той успіх, що на всіх міжнародніх зібраннях, які не руководяться ХВИЛЕВИМИ політичними інтересами, а шукають СПРАВЕДЛИВОСТИ в міжнародніх відносинах, — де ми тільки виступимо, наші гнобителі, які ще так недавно були любимцями цілого світа, з соромом мусять „демонструвати" виходом з нарад.

Др. Михайло Лозинський.

СМЕРТЬ АКАДЕМИКА ПЕТРОВА.

З Берліна доносять:

Тут одержано звістку, що в Києві помер професор університету св. Володимира й дійсний член Української Академії Наук, Микола Іванович Петрів, який нещодавно відсвяткував свій 80-літний ювілей.

Покійний учений походив з української родини, хоч і народився в Москві. З молодих літ він жив і працював на Україні, а останні десять років прожив безвиїздно в Києві. Він написав низку видатних праць з історії українського письменства і про українські народні пісні. Микола Іванович був також відомий, яко публіцист і великий знавець української археольоґії та старовини.

ПОЛЬЩА ПАДЕ В ПРОПАСТЬ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Під заголовком „Спадами в пшепасьць" приніс поважний польський дневник „Час" у 206 ч. статтю, до якої дійсно не треба нічого додавати. Зміст тої статті такий:

Падемо в глибоку пропасть. Це правда, яку нам показує курс польської марки: **за оден доляр треба вже заплатити 4.000 (чотири тисячі) польських марок!*)** Цей факт повинен потрясти цілою польською державою, повинен переняти до глибини серця всю інтеліґенцію, цілу суспільність, повинен опамятати **польський сойм, який не уміє і навіть не хоче сотворити міцного правительства.** Тут ходить вже о істнованне польської держави! В такій хвилі президент її (Пілсудський) не повинен відгороджуватися від суспільности замиканнєм себе в Бельведері!

Бо що значить цей факт?! Він значить, що **віра в будучність Польщі за границею доходить до нулі.** Заграниця думає, що **Польща наближається вже до розвалу, до революції й анархії, в якій утратить незалежність.**

Правда, проти Польщі ведуть за границею політичну й фінансову боротьбу майже всі Жиди, Німці й Чехи, кидаючи на торг безнастанно міліярди польських марок, щоб обнижувати ще більше польську валюту. Але та ворожнеча не булаб тля Польщі така страшна, якби Польща держалася на ногах. Тимчасом **Поляки господарують так, що не мають навіть буджету,** вивозять мало, привозять більше, **витинають і нищать власні ліси, загрожують хліборобській продукції, не вміють і не мають сили зтягнути податки від свого населення,** мало працюють і — **бють що дня по 600,000.000 польських марок!**

Коли так дальше піде, то взаємини між Польщею й иншими державами будуть цілком неможливі, а без того неможливе й уздоровленнє хорої польської держави. Внутрі страшна дорожнеча. Вона павперизує (доводить до жебрачої торби) важні суспільні слої, особливо урядництво й робітництво. **Незадоволенне тих слоїв людности та ідеальна теплярня для вигодування бацилів розвалу й комунізму.**

Справа валюти це тепер перша, найгрізнійша справа Польщі. Польський сойм, зложений з 400 голов, тої тяжкої справи напевно не залагодить. Бо досвід учить, що таке велике, многоголове тіло ніде в світі не може залагоджувати таких справ, ні вести заграничну політику, ні кермувати війною. **Грубо помиляється кождий, хто від польського сойму очікує праці, яка опанувалаб валютове нещасте.** Державу врагувати від загибелі мігби тільки міцний уряд з добрим міністром скарбу, якби йому сойм розвязав руки і товариші не робили перешкод. (Чекай, псе, аж кобила здохне! — Прим. складача).

Зачинає блукати думка, сотворити уряд з диктаторськими правами в фінансових справах. Польща моглаби стати богатим хліборобським і промисловим краєм. Але це треба уміти зробити і — треба мати можність праці... Сотворити такий уряд це тепер найпотрібніща й одинока дорога до спасення...

Але та думка відразу зустрілася з опором в усіх польських політичних таборах. Підпираючи думку, що найгірше зі всіх правительств — правительство безсильне, уважаємо добрим, надати правительству надзвичайні повновласти. Поки ще Польща не опинилась на самім дні пропасти, спосіб цей треба ужити. Бо як буде запізно нам зробити це, тоді може й знайдуться люди, які возьмуться до ратовання. Але не дурімся! **Це будуть чужі люди.** І їх рукам буде віддана ця робота так, як заповідається в Росії.

Так пише не якийсь ворог Польщі, але патріотична польська газета в передовій статті.

А чи може Польща сотворити сильний уряд? Скорше рак свисне. Бо чим і хто його сотворить? Адже не сотворить його ні соймова правиця, яка має всего 125 послів, ні лівиця, яка має ще менше, бо тільки 100 послів. А про це, щоб обі зєдналися, нема й бесіди. Бо ні одна ні друга не хоче в тій цили порозумітися трівало навіть з центром сойму, що для кождої з них булоби далеко лекшою справою. **Словом — Польща по свідоцтву її власних патріотів зовсім неспосібна** до того, щоб упорядкувати себе. „Час" з розпукою кличе (в 204 ч.): „Чиж можна дивитися без тріվоги на те, що Польща з дня на день стає щораз більше **безпанською країною?** Чиж треба бути аж збожеволілою Касандрою, аби в тім бачити небезпеку упадку й утрати істнованя?"

Так виглядає Польща в передсмертних судорогах. Отож — **горі імієм серця!** День освободження нашої Батьківщини з польської неволі не може бути далекий. Треба тільки, щоби суспільність піддержала до того часу свій уряд і скріпила свою орґанізацію.

Відень, 12. вересня, 1921.

Др. Осип Назарук.

P. S. Останні вісти доносять, що фінансова диктатура в Польщі вже заведена. Одначе вже з розважань польської преси видно, що це не вдасться. Можна сказати Польщі: „Не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно!"

Від Редакції: — За два тижні, заки ся кореспонденція наспіла сюди, польська марка впала впасти ще низше. Тепер на грошевому торзі в Ню Йорку дають 6.000 польських шмарок за доляра, але ніхто не хоче купувати.

*) Фактично вже 4.050 марок коштує оден доляр.

ПЕРЕДЧАСНА РАДІСТЬ.

Зміна в большевицьких настроях. — Роля Гувера й Нансена. — Брутальний терор у краю й нахабство супроти зовнішнього світу. — Українська „зрада". — Підстави большевицьких побоювань. — Ще дванайцята година не пробила.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Перед двома місяцями я писав у моїй статті „Цар—Голод": „25 міліонів російського народу засуджено на смерть, і ніяка допомога зовні не є в силі відвернути сю лиху долю, сей жорстокий вирок, може бути — сю жорстоку кару за гріх большевизму" (див. „Свобода", ч. 184 від 9. серпня).

Відіславши ту статтю, я кілька днів ходив з неспокійним сумлінням і все закидав самому собі, що може я був занадто несправедливий, занадто жорстокий, відраджуючи допомагати голодуючій Росії. Преса цілого світу, в тім числі й українська, також писала, що помагати треба, не зважаючи на большевицький уряд і наперекір йому. Треба, мовляли, через голову большевиків подати помагаючу руку мученикови-народови, а там все вже якось то буде.

Минуло небогато часу, й дійсність показала, що мій погляд не був ані жорстоким, ані несправедливим, а лише відповідав дійсному станови річей. Нині вже й сліпі бачуть, що **большевики хотіли використати голод лише у власнім інтересі.** Наскільки се було можливо, настільки вони й допустили допомогу голодуючим. Наскільки-ж допомога мала бути самостійною — большевики рішучо її відкинули.

Зміна в большевицьких настроях відбулася дуже швидко. Під враженнем перших звісток про голод вони були стратили голову й зробили деякі „помилки": допустили, щоб патріярх Тихон і письменник Горкий звернулись до світу з відозвами, допустили утворення громадського комітету з „контр-революціонерів"... Та за хвилину вони вже схаменулись, Тихон і Горкий сидять тепер тихо, громадський комітет сидить у вязниці й чекає над собою суду, і в Совітській Росії тепер знов „на всіх языках все мовчить — бо благоденствує"...

Те, що вище було названо „помилками" совітської влади, в дійсности може й не було помилкою, а також большевицькою спекуляцією на світову доброту й глупоту. Вони знали, що світ їм не повірить, коли вони навіть не своїм голосом кричатимуть. Тому вони на хвилину дали покричати тим, кому світ вірить — Тихонови, Горкому, громадському комітетови. І ті дійсно кричали не за страх, а за совість, і світ їх почув і їм повірив. Большевикам тільки того й треба було. Побачивши, що „мурин зробив своє діло", вони знов запакували його до слушного часу за ґрати, а сами заходилися коло свого звичайного діла — вішання й розстрілювання.

Що ті кращі люде, які ще залишилися в Росії, згодилися відограти таку глупу ролю — того їм за зле не можна взяти. Вони кричали в добрій вірі, що їм не тільки дозволять кричати, але й працювати. Далеко гірше стоїть справа з головою американської запомогової орґанізації Гувером та комісаром Ліґи Націй Фрітіофом Нансеном. **Вони згодилися на всі большевицькі умови; вони пішли на всі уступки, яких большевики від них вимагали; вони просто капітулювали перед большевиками.** Нансен зайшов так далеко, що навіть зобовязався від імени Ліґи Націй дати большевикам „позичку" в два міліони фунтів стерлінґів.

Які підстави спонукнули сих двох великих мужів, особливо-ж останнього, бути такими запобігливими перед большевиками — про се я тут не буду розводитися. Зазначу лише, що про уступчивість Нансена тут ходять таємничі й не зовсім ґарні чутки. Та як би то не було, большевики святкують перемогу на цілім фронті. **Допомога Гувера й Нансена дасть їм змогу прохарчувати членів комуністичної партії з їх дітьми, а також військо, а гроші від Ліґи Націй підуть на краще узброєння того самого червоного війска.** Маючи се, вони можуть одкинути всяку иншу допомогу, небезпечну для них під оглядом політичним.

А нарід? а людність? а двайцять міліонів голодуючих селян і робітників? На се є одна відповідь: у Росії переводиться великий соціяльний експеримент (слова Горкого). Коли при переведенню сього експерименту й загинуть міліони — що це обходить большевиків? Коли учений лікар для проби розрізує живого крилика чи морську свинку, й коли-б тих криликів чи свинок довелось розрізати й тисячу чи сто тисяч, — то що се обходить ученого? Нарід є для большевиків тим самим, що для ученого лікаря його крилики та свинки. Ріжниця лише та, що учені лікарі своїми пробами хотять увільнити людськість од хороб, а большевики своїм експериментом хотять цілу людскість зробити хорою. Тому для большевиків є лише один закон: **хай загине нарід, хай загине світ — аби жив комунізм!**

Большевики все таки почувають потребу хоч трохи виправдатися перед світом, а може й перед власним народом за ті перешкоди, які вони чинять иншим державам і кращим людям Росії в їх бажанню допомогти голодуючим. Для того проти цілого світу виставляється обвинуваченне в бажанню скинути в Росії большевицький уряд. Російські ліберали тільки для того й взялися до запомогової акції, щоб скинути большевиків. Великі держави так саме хотять своїм хлібом викликати в Росії антибольшевицьку революцію. Одним словом, для всіх запомогова акція є лише знаряддем, засобом, а не метою.

Правдивість сього твердження большевики доводять тим, що всюди хапають видатних людей, садовлять їх у вязниці, накидають їм обвинуваченне в змовах та зрадах і кінець-кінцем розстрілюють їх. Таку „змову" щойно викрито в Петербурзі, а тепер викрито вже „змову" й на Україні. Взагалі **Україна починає ставати для большевиків „цапом спокути" за всі гріхи й нещастя.** Колись у царській Росії таким „цапом спокути" були Жиди. Де-б що не сталося: чи на фронті розібють російське війско, чи в казні не ставало грошей, чи надходив голод — на все було одно поясненне „Жиди винні". Нині большевицькому урядови з причин цілком зрозумілих і всім відомих не випадає цькувати Жидів, а тому ся почесна роля все частійше починає накладатись на Українців.

Отже крім „змови", викритої на Україні — на чолі змови мали стояти петлюрівсські старшини, 12 штабів було розміщено по ріжних місцях, — Троцький сими днями виступив ще з ґенеральним обвинуваченнем проти Петлюри й румунського уряду, який його ніби-то підтримує. Читаючи промову Троцького, Петлюра мабуть думав: „коли-б то справді було так, то я вже показав би тобі, де раки зимують! Шкода, що то не так!"...

Та коли-б і справді цілий світ напосівся скинути большевиків, то хиба се підстава, щоб дати цілому народови пропасти з голоду? Адже не нарід істнує для уряду, а уряд для народу, й коли-б то був путній уряд, то він, бачучи, що його істнуванне стоїть на перешкоді істнуванню цілого народу, мусів би сам уступитись. Історія знає такі випадки, хоч їх, правда, й небогато. Та большевики не такі: вони не уступляться.

Становище в голодуючій Росії лишається, таким чином, незміненим. Є голод, але є й Троцький, є холера, але є й Ленін. Большевики думають, що вони дужчі від голоду й холери; вони гадають, що вони вже перебули головну небезпеку й що „їх царству не буде кінця". Передчасна радість! Дванайцята година ще не пробила, а деякі ознаки показують, що ми якраз тепер стоїмо на Сході Европи перед дуже й дуже великими несподіванками.

Берлін, 12. вересня.

Радянин.

ЮВІЛЕЙ Д-РА ВАСИЛЯ ЩУРАТА.

(Від власного кореспондента).

Теперішній голова Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, д-р Василь Щурат, скінчив 24. серпня 50 літ життя. З сього приводу хочу розказати читачам „Свободи" докладнійше про його життє і діяльність.

Василь Щурат уродився 24. серпня 1871 р. в селі Вислобоках коло Куликова, де його батько був народнім учителем. По смерти батька мати вдруге вийшла замуж, вітчим переніся до Львова, де був низшим урядником університетської бібліотеки, і тут, у Львові, Щурат скінчив народню школу й українську ґімназію (1892 р.). Університетські студії на фільософічнім виділі відбував у Львові й Відні й тут одержав в 1896 р. ступінь доктора фільософії. Після короткої публіцистичної праці Щурат пішов учителювати до ґімназії і був учителем в Станиславові, потім в українській ґімназії в Перемишли, потім в німецькій ґімназії в Бродах, в кінці в німецькій ґімназії у Львові. Від часу заняття Львова Поляками не займає урядової посади.

Письменський талант і громадські інтереси Щурата розвивалися вже в ґімназії під впливом писань Франка й особистого знакомства з академічною молодіжю, яка розвивалася під впливом Франка. Писати — спершу вірші — почав Щурат в 1889 р.

Перші твори Щурата—вірші й оповідання — на скільки не були любовною лірикою, були переняті радикальними тенденціями, так, що в 1890-их роках Щурата зачисляли до молодих письменників радикального напрямку. Опісля він перейшов до релігійних тем і зблизився з церковними кругами. Останні роки перед війною і підчас війни належав до національно-демократичної партії і працював у партійній пресі. Та взагалі в політичнім життю не брав визначної участи.

Письменська творчість Щурата обнимає вірші, оповідання і наукові студії з історії української літератури. В **віршах** дав він гарні річи з любовної і фільософічної лірики і знамениті переклади з чужих літератур (з більших річий: старинний французький епос „Пісня про Роланда" і старо-руське „Слово про полк Ігоря". З **оповідань** не дав нічого замітнійшого. За те переклав ряд оповідань і повістий з чужих літератур. Його **наукові** студії з области історії української літератури обнимають всі епохи: від старинних памятників до рецензій на теперішні твори. Взагалі-ж про письменську діяльність Щурата треба сказати, що він не сконцентрувався на чімсь однім великім, за те дав богато дрібнійших цінних річий.

Можливо, що тепер, коли покинув учителюванне й займається тільки письменством, матиме змогу викінчити давнійші річи і попрацювати над новими.

Коли-б зібрати усі письменські праці Щурата — вірші, оповідання, наукові студії, критичні уваги, важнійші публіцистичні статті — в одно видание, тоді показалося би, що має він великий і цінний письменський доробок. Можна надіятися, що ювилят який знаходиться в силі віку, ще значно його побільшить.

Гайдельберг, 29. серпня 1921

Д-р Михайло Лозинський.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ У ВАШИНҐТОНІ.

Відділ II (фін.-торг.)
Ч. 163 — 21.

ОПОВІСТКА.

Хто хоче закупити БОНД ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, нехай подасть точно своє імя і адресу та перешле гроші, або американські Ліберті Бонди на слідуючі способи:

1) Прямо на адресу: Diplomatic Representative of Galicia (2nd Dept.), 1901 Columbia Road, Washington, D. C.

2) а) Через Відділи та Братства Українського Народного Союза, Провидіння, Народної Помочі або Згоди Братств.

б) Через українські грецко-католицькі або українські грецько-православні парохії.

в) Через Всеукраїнський Окружний Комітет в Шикаго і Ліґу Ситизенів в Филаделфії, Па.

г) Через окремі місцеві Комітети, вибрані для сеї цили на прилюдних зборах.

ґ) Вкінці через ті інші інституції, комітети та поодинокі особи, які викажуться відповідним уповажненнем від Місії.

Бонди виставлені на 5, 10, 25, 50, 100 долярів.

УВАГА: Хто зложив гроші, а не одержав в короткім часі бонда, нехай сейчас реклямує. —24

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
Д-р Березовський **Д-р Мишуга**

ПОЧТОЮ
ТЕЛЕГРАФІЧНО
БАНКОВИМ ЧЕКОМ

СКОРО І БЕЗПЕЧНО
ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ
ПІСЛЯ ДЕННОГО КУРСУ

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Приймає ощадностеві вклади почавши від одного доляра, а платить процент від дня вложення гроший.

Продає Шифкарти на як найліпші кораблі, на кожду морську лінію.

Урядово і совісно виготовляє краєві нотаріяльні і правні справи.

У всякій банковій справі пишіть або приходіть до:

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

вицької помийниці находиться в дуже прикрім положенню. І зараз дві Троцького послужниці з капелюхом в руках зробили атак на робітничі кишені. Але атак не вдався, бо кишені з грішми не хотіли відчинятися.

Поважані Українці й Українки! Видно, що наша справа іде добре, коли ті собаки так гавкають на нас. Ми не слухаймо жадних агентів, ані таких газет, котрі пишуть проти великого сина України, Петрушевича, і проти купування бондів, бо ті редактори, котрі пишуть проти Петрушевича і проти бондів, то вони не стоять по українській стороні, тільки стоять за Ляхами і Москалями, бо їх Ляхи і Москалі підкупили. Проч зі зрадничими агентами! Проч з такими українськими газетами, котрі пишуть проти Петрушевича і проти купування українських бондів! Проч зі совітськими комісарами з нашої Неньки України! Ми знаємо, що таке совіти. Совіти засудили Ісуса Христа на смерть. А хто то був у тих совітах: чи не Жиди? І нині в Росії російський уряд називається совітами, бо Жиди захопили власть у свої руки.

Хай живе вільна і независлма Україна! Хай живе великий син України, Петрушевич!

Українець.

ДРУКАРНЯ
У. Н. СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:
Статути, програми і тікети на концерти, представлення, пікніки і балі, як також коверти і листові папери для Братств, Товариств і Сестрицтв.
Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ДОПИСІ

КЛІВЛЕНД, О.

Большевицьке збіговиско.

Дня 18. вересня відбулося большевицьке збіговиско в Клівленд, Огайо, на Вест Каледж, в галі Полоня. На тім большевицькім збіговиску була переважна часть чужинців, як: Поляків, Москалів, Жидів і т. д. Бесідником того збіговиска був незнаний нікому чоловік, бо декотрі з присутних хотіли довідатися про назву бесідника, то самі большевики казали, що його не знають. Декотрі говорили, що се є Поляк. Чи се є правда, то я не знаю. Предсідатель большевицького збіговиска представляв публиці того бесідника, Лейбового парубка, але так тихеньким голосом, що ніхто не міг чути.

Сей бесідник мусів бути пяний, бо такі рухи робив, що публика кілька разів сміялася з него. При бесіді приклякав на коліна, то вигинався вперед, взад і на боки, то неначе щось лапав по підлозі. А як говорив дещо за Петрушевича, то з пінкою на губах затискав кулаки так махав руками так, гей би бив Петрушевича. Бесідник не богато говорив, але більше читав з книжок і з газети „У. Щ. Вісти", бо на столі мав аж кількадесять чисел тої большевицької шматки. Він сильно накидався на українських Січових Стрільців за те, що вони в австрійській армії брали участь у війні проти царської Росії, бо як би не Січові Стрільці, то австрійські війска не були би всилі прогнати царських військ з Галичини і Галичина була би по нинішний день під Росією. Дальше парубок Троцького говорив, як з Польщі і Румунії нарід з голоду відує, що сотками денно голодовою смертю гине. Але того не сказав, що в Росії бідний нарід з голоду тисячами денно гине.

Я не маю на думці боронити Польщі або Румунії, бо вони, як одна так і друга, є злочинні держави; але, що правда, то скажу, що ані Польща ані Румунія не кричать перед цілим світом, аби їх ратувати від голодової смерти, так як се робить Росія.

Дальше наймиток Троцького говорив, аби українських бондів не купувати, бо за ті гроші Петрушевич Галичину не купить, і казав своїм парубчакам не давати на таку ціль ані одного цента. А один Москаль з радости крикнув: „Не нужно му дать!" А Поляк, що сидів коло Москаля, лисий, як коліно, собі з утіхи крикнув: „Правден муві!" і приплескав у долоні, а за ним усі большевики плескали.

Опісля сей большевицький лідер говорив, що галицькі робітники самі собі кулаком здобудуть Галичину тай заведуть тай лад, як є у Росії; а українську буржуазію виріжуть так, як у Росії зробили. Тут посипалися гучні оплески.

Я позволю собі запитатись „товариша" бесідника: Котру буржуазію будуть різати — чи тую, що конає в ляцьких тюрмах, чи тую, котра скитається на вигнанню по чужих краях? Української буржуазії нема що різати, бо її нема; а що є українська інтелігенція, то від неї нема що брати, бо вона сама нічого не має. А Галичину не українська інтелігенція має під своїм зарядом, тільки польська шляхта.

Дальше Троцького парубок говорив, що хто говорить, аби йти до Галичини битися з польським робітником, то сей зле говорить, бо нольський робітник тому бється, що є несвідомий. То видно з тих слів, що Українці повинні би вже разнавсе зректися Галичини, бо як би хотів Українець Галичину здобути, то треба з Ляхами битися, а большевицький бесідник сказав, що не треба бити польської темноти. Значить, що як польський темний робітник бє українського мужика, то бідний український мужик на своїй рідній землі мав би все втікати перед Поляком. Навіть як Поляк забе мого батька, матір і брата, то я нічого не маю казати, бо сего звірства допускається темний польський робітник.

Я від себе скажу так: Коли польський нарід такий темний, як його большевицький бесідник представляє, то нехай він не збиткується над українським народом, але нехай іде в ліс тай повіситься — а з ним і той „благородний" бесідник, коли так обстоює за польським народом. Тисячі наших найкращих синів сидять по ляцьких тюрмах тай з голоду і холоду гинуть, а ми маємо Ляхо-Татарам се простити, бо то є робота темного польського робітника. Ні! Пімста за нашу кривду мусить бути страшна і велика, бо кров наших батьків, братів і сестер кличе до нас о пімсту над Ляхами. Як ми будемо такі милосерні над Ляхами, то вони нас усіх вибють, заки ще освідомляться. Таж Ляхи перед цілим світом кричать, що вони є культурний народ, а нас перед цілим світом представляють, що ми є „дзікі" і не варт туємо рядити самі своїм краєм.

По тій усій бесіді можна пізнати, що бесідник на згаданім збіговиску стоїть по стороні польській. Я від себе скажу, що хто є проти того, аби українські бонди купувати, той не є Українець, і хоче, аби українська Галичина була раз на все під Польщею. А таксамо хто агітує проти купування українських бондів, той є Ляхами підкуплений.

На останку предсідатель большевицького збіговиска завізвав присутних, аби зложили свою долярову жертву на поверх коштів бесідника і на пресовий фонд „У. Щ. Вістий", бо тепер редакція сеї больше-

НА УКРАЇНУ

Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обширні місця на деку. Всякі вигоди новітних кораблів.

RED STAR LINE
Кораблі відізджають кождого тижня
Pier 58-62 North River, New York

Finland Zeeland Kroonland Lapland	Антверп Шерборг Плимавт	5. падол. 15. жовт. 22. жовт. 29. жовт.
Samland Gothland	Гамбург Лібава, Данціг	15. жовт 22 вересня

Лише 3-та кляса:

AMERICAN LINE

Manchuria	до Гамбург і Данціг через Шерборг	6. жовт.
Mongolia	до Гамбург і Данціг через Шербург	26. жовт.
Minnekada	до Гамбург і Данціг	5. падол.

WHITE STAR LINE

Adriatic Olympic	до Шерборг Савтгемптон	5. жовт. 15. жовт.

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.
власник 120 кораблів—поемности 1,300,000 тон.
9 Broadway, New York City
або місцевих агентів.

ВАНДЕРГРІФТ, ПА.

Байдужість і хрунівство.

В нашій місцевости є дуже мале число Українців, але вони гримаються, як можуть, аби не лишитися позаду инших українських громад. Національну позичку Галицької Держави ми сильно підпираємо, бо віримо, що як та позичка не допише, то ціла наша справа готова на довгі роки запропаститися.

Є тут кілька Українців латинського обряду. Вони ставляться до нашої державної позички прихильно, але з закупном бондів здержуються, бо хочуть наперед бачити, як сповнять свій народний обовязок ті одиниці, котрі називають себе щирими і справедливими Українцями, а котрі мають свої кишені позамикані для української справи. Вони не тільки що нічого не дали на поміч Галичині, але ще посилають докори і проклони в сторону одиноких галицьких визволителів.

Коли Поляки збирали гроші на свій міліоновий фонд, то один тутешний „щирий" Українець дав кводра (25 центів) на той польський фонд. За того кводра „браця Поляци" відвдячилися його батькови, котрий був господарем в селі Петликівцях, бучацького повіту. Польські горлорізи завезли того старого селянина до Бригідок у Львові і там вигнали з него душу. А за що ляцькі звірюки його убили? За те, що був щирим Українцем і що в українськім дусі виховував свого синка, котрий тепер в Америці схрунився та став на послуги свому найбільшому ворогови.

Дня 28. серпня б. р. прийшов до нашого груня один наш чоловік, уповажнений до збирання гроший на позичку для Галичини, на поміч українській армії, яка бідує на вигнанню в чехо-словацькій републиці, і на протестаційну телеграму до Ліги Народів. Отже той вищеначений хрунь не тілько що нічого не дав, але ще вилаявсь і сказав, що він не буде давати гроший на тое, аби пан Петрушевич за його гроші їздив до Парижа та до Лондону і там гуляв.

А другий подібний „щирий" Українець, коли його просили, щоби жертвував дещо на українські справи, зухвало й сердито заявив: „Або мені Україна богато надавала? Так я тепер і Україні буду давати!"

От такі то „свідомі" Українці трафляються в нашій громаді. Загубила нещасна людина свою народну честь, бо вже і здоровий хлопський розум з голови вивітрів. Зрадник свого народу сам собі на свою шию мотузок суче і ще гордиться з того. Ох, темното, темното! Скільки то шкоди заподіяла ти нашому бідному народови!

До правдивих, не фальшивих Українців я звертаюся з отсими щирими словами: Браття дорогі! Нас тут у Вандергріфт не богато і переживаємо тяжкі часи безробіття, але на рідний край кождий з нас повинен зложити бодай одну пятку. Купи, Брате, хоч один 5-доляровий бонд Галицької Держави, бо ануж якраз тих Твоїх 5 долярів забракне і справа пропаде? Ставаймо всі в один свідомий ряд і вирвімо свій рідний край з тяжкої неволі! Не слухаймо підшептів і намови всяких баламутів та хрунів, але возьмімся сильно за руки і дамо світови ясний доказ, що українська мати нас зродила і кормила. Не відкладаймо своєї помочи на „ліпші часи", бо Україна жде від нас порятунку тепер, сейчас, а не потому, в будучности.

Не кажіть, Браття, того, що тепер неодин з Вас каже: „Як Галичина буде самостійна, то я тоді їй поможу". Ні, Браття! Як Галичина вирветься з ворожих кіхтів, то вона тоді без Вашої помочі обійдеться. Тоді вона і Вам і нам усім поможе та чванитися буде перед цілим світом своїми вірними дітьми.

А от я ще спитаюся Вас одно: Як захорує Ваша рідна мама, то коли Ви кличете до свого дому доктора: чи підчас недуги своеї матери, чи аж тоді, як вона виздорові? На що-ж Ви взиваєте лікаря до недужої матери? Ануж вона умре і Ваші гроші пропадуть?... Номуж Ви не кличете доктора аж тоді, як мама видужає?

Родимці! Наша спільна матір, наша велика і свята Україна лежить тепер на ложу болізни. **Даймо їй лікарську поміч зараз, безпроволочно, бо як вона вже виздорове, то тоді лікар є для неї непотрібний!**

Хто має очи, нехай дивиться; а хто має уши, нехай слухає!

Вандергріфтський.

ВУДЛОН, ПА.

Наші раки.

Дня 18. вересня б. р. відбувся тут мітінг 120-го відділу У. Н. Союза. На тім мітінгу п. С. Яцишин підніс справу виплачення з братської каси запомоги на місцеву церкву і купна бондів на визволення Галичини. В дискусії над тою справою забирало голос кількох членів, котрі домагалися, щоби конечно допомогти правительству Петрушевича вирвати Галичину з рук ляцько-татарських наїзників. Та, на жаль, не обійшлося без вудлонських раків, котрі все і всюди прутъ взад і кричать: „Не дам на визволене Галичини! Не дам на сироти! Не дам на церкву! То всьо палицею! Але зате дам на „муншайн", то буду знати, що я напився".

Та на превеликє щасте був між нами присутний Всч. о. С. Маланяк, парох з Аліквіпи, котрий хотів приступити до нашого відділу. Сей священик, чуючи такий торг між членами, що оден просить „даймо", а другий кричить „ні", попросив о голос, аби кількома словами пояснити сю преважну справу. Присутні не се згодились і о. Маланяк виголосив коротеньку промову, в якій доказував членам, що вони таки повинні ухвалити пару десяток на закупно державних галицьких бондів та на запомогу для своєї церкви.

По сій промові наші Бориски і Гладики, не маючи смілости більше говорити, поспускали носи і сиділи тихо. Забирало голос ще кількох членів, після чого ухвалено 20 долярів на церкву, а 30 долярів на визволення Галичини з ляхо-татарської неволі. Гроші на бонди вишлеться чеком до Української Місії у Вашінгтоні.

Не писав би я сего, але годі терпіти і мовчати; совість не дає! Кождая місцевість, найслабші парохії, найменші товариства допомагають рідному краєви, бо чують голос трівоги і борбы з Ляхо-Татарами, а шим вудлонським Борискам і Гладикам пахнуть польські борчі ковбаси.

Бігай, хруню, бігай, хруню,
Пан не буде ждати;
Замісць тобі — дасть собакам
Тарелі лизати.

Бігай, хруню, бігай, хруню,
До двора на раду;
Заплатить ти пан дреглями
За мужицьку зраду.

Не чують вудлонські Бориски і Гладики ні голосу трівоги, ні клича до боротьби, ні плачу вдів і сиріт, ні калік-інвалідів, котрі наставляли свої груди за дорогу Вітчину, ні тих усіх втікачів з дому невіл, що скитаються по чужих державах нагі й голодні, котрим так тяжко хоть би маленьку поміч подати. А всьо то через тих обридливих раків.

Птах летіти рад, а рак все пре назад.

Член 120. відділу У. Н. С.

Ви родилися в Галичині

Ви любите Вашу рідну землю

Ви хочете вирвати єї з пазурів Польщі

Ви хочете покласти конець польським рабункам, знущанням, арештам, шибеницям

Ви хочете жертвувати більшу суму на визволення Вашого рідного краю

ЧОМУЖ НЕ ЗРОБИТЕ ЦЕГО ТЕПЕР, СЕЙЧАС, КОЛИ ВАША ПОМІЧ Є НАЙПОТРІБНІЙША?

БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!
КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

Виповніть цю картку і вишліть її враз з грішми (мони-ордером або чеком) еще нині.

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2,
1901 Columbia Road, Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....00, словами .... долярів як позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панованя. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

____

____

____

United States Lines

ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО
ДО БРЕМЕН І ҐДАНЬСКА

HUDSON ....OCTOBER 15, DECEMBER 3
PRINCES MATOIKA ....OCT. 22, DEC. 10
POTOMAC .... NOVEMBER 19

На Boulogne:
CENTENNIAL STATE.....OCT. 11, NOV. 15, DEC. 15
PANHANDLE STATE ... .OCT. 25, NOV. 26, DEC. 27

Поспішні і найбільші кораблі межи портами Америки і Німеччини.
AMERICA ....NOV. 1, NOV. 29, JAN. 3
GEORGE WASHINGTON ....NOV. 8, Dec. 8, JAN. 17

У всіх тих кораблях пасажири третої кляси є приміщувані в кабінах з 2, 4 і 6 ліжками. Вони теж дістають добрий і богатий харч кілька разів денно.

Зголошуйтесь до корабельних агентів

UNITED STATES LINES
45 Broadway, NEW YORK—Phone Whitehall 2050
ROOSEVELT STEAMSHIP COMPANY, INC.
MOORE & McCORMACK COMPANY, INC.
UNITED AMERICAN LINES COMPANY, INC.
Менаджери Плавби
з рамени U. S. SHIPPING BOARD

ОБРАЗИ І ГАРБУЗИ.

(Допись з Вестів).

Було сего місяця українське віче в однім місті на „Вестах" в справі Позички Національної Оборони. Цікаве собі віче і цікаві собі люди. Бо на сім вічу деякі люди помішали політику з релігією і мало що не прийшло до „хлопського параграфу".

В сій місцевости, де було віче, є всего яких 25 українських родин. Мають вони українську православну церкву і українського православного попа. Одні ходять до церкви, а инші до польського косцьола. На віче приїхало двайцять Українців з поблизької місцевости зі своїм греко-католицьким попом.

І обидва попи говорили в справі позички. Хоч оден піп православний, а другий католицький, то в справі несення помочі рідному краєви вони згодилися, бо не забули, що вони Українці, Піднесли в своїх бесідах, що Українцям, і православним і католикам, треба йти разом проти ворогів, бо Ляхи переслідують всіх Українців.

Але люди з того міста, де було віче, то не такі. Деякі з них належать до сердновіча. Хоч говорено їм релігії на вічу не тикати, деякі з них не стерпіли. Встав оден і каже, що хто не є православний, той не Українець. Встав другий і каже, що воліє бути Поляком і до польського косцюлка ходити, як бути кацапом-шизматиком. Ще трохи, а були би вже крісла в роботі.

Пишу про се, бо таке діється в многих українських громадах. А се погано і некультурно. Сего не повинно бути. От Американці: вони щось сімдесять ріжних вір мають, але в справах загально-народних всі ідуть рука в руку. Се показує, що Американці свідомий народ.

На згаданім вічу куплено бондів Позички Національної Оборони щось за півтора сотки долярів, а тамошний відділ У. Н. Союза купив бонд за сотку. Але цікаве се, що найзавзятійші православні і найзавзятійші католики бондів не купили. А не купили одні другим на злість. От красно!

Наші люди вже раз повинні зрозуміти, що чоловік може мати таку віру, яка йому подобається, і бути Українцем. Може бути чоловік добрим католиком і добрим Українцем. Одно другого не виключає. А в народній справі всі повинні йти разом. Се говорю до православних загорілців.

Але мушу і до католицьких загорілців сказати слово. Вони повинні памятати, що свідомі Українці, хоч православні, се не кацапи. І православні Українці близші католикам Українцям ніж Ляхи, хоч Ляхи католики. Я, котрий се пишу, не є православний; я католик, і то твердий. І за католицьку віру я нераз постояв. Але я Українець. І памятаю, що Богдан Хмельницький і Мазепа і Гонта і Шевченко, хоч православні, були Українці, а не кацапи. Православних Українців є поверх трийцять міліонів, а католиків Українців нема і чотири міліони. Але се не значить, що православні Українці се кацапи. Як би так було, то для України нема надії.

А ви, браття Українці-католики з сеї місцевости, зле робите. Ви ходите до польського косцьола і свої діти до польської школи посилаєте. А кілька блоків від польського косцьола є словацький католицький костел. Чому вас так тягне до Ляхів? Ви до польських товариств належите і польські газети платите тому, що ви католики. Встидайтеся! Я вас не намовляю, щоби ви покинули свою віру. Але погано, що ви так липнете до відвічних ворогів України, Ляхів. Ви добровільно лізете з тілом і з душею в ляцьке багно. Се погано, дуже погано!

Але так діється в многих наших громадах. Помішають людоньки народну справу з релігіями і друться мов коти, а вороги тішаться.

Трабука.

$500 НА ВИДАННЄ АЛЬБОМУ. СТАРО-УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА.

На руки о. Чапельського зложили: Др. В. Сіменович, пані Емілія Струтинська, о. А. Рудакевич, о. В. Петрівський, о. М. Кузьмак, о. Л. Чапельський, п. Е. Якубович, о. І. Ортинський, Др. С. Демидчук, п. В. Кнігиницький, о. О. Пик, о. Й. Чаплинський, о. В. Лотович, о. О. Пристай, о. І. Велигорський, о. Я. Скроцький, п. Е. Кульчицький і о. Н. Підгорецький по $5; о. П. Поняшин $10. — Разом $100.

Дальші поклики: Пані Е. Струтинська кличе Др. Яновича, адвоката з Шікаго; о. Н. Підгорецький кличе о. Д. Добротвора й о. Д. Хомяка; п. Е. Кульчицький кличе п. Г. Заячківського і п. А. Пашука; о. Я. Скроцький кличе о. М. Капця; о. О. Пристай кличе о. О. Улицького; о. В. Лотович кличе о. А. Лотовича й о. О. Павляка; п. В. Кнігиницький кличе п. І. Добрянського з Ню Йорку; Др. С. Демидчук кличе о. І. Кутського; о. І. Ортинський кличе о. Й. Боярчука й о. Й. Дженджеру; о. Л. Чапельський кличе о. Д. Кульматицького.

Жертви проситься слати на руки о. Л. Чапельського, 198 Ontario Street, Cohoes, N. Y.

о. Лев Чапельський.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтанше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 28псп
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське військо, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:

1) **До Львова** грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнем про гроші на адресу: Ukr. Horozanskyj Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).

2) **До Чехо-Словаччини** і гроші і листи з інформаціями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.

3) **Для Австрії і Югославії** так гроші, як лист з інформацією, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.

4) **Для поодиноких повітів і громад в Галичині** (на народні цілі также!) посилати на адреси подані в газетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
Представитель всіх Корабельних Ліній.
АҐЕНЦІЯ ЗАЛОЖЕНА в 1910 р.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ
через Антверпен, Бремен, Гамбурґ, Роттердам, Ґданьск і Триест, на найлутших і найскорших кораблях.

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка і виміна гроший після курсу дня.
ВІДЇЗДЖАЮЧИХ ДО ВИМІНИ ГРОШИЙ НЕ ЗМУШУЄСЬ.

По належні інформації і аплікації на пашпорти удавайтесь до знаного всім від много літ
ГРИГОРІЯ КУНАШЕВСЬКОГО, на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N.Y.
За добру обслугу дістаю від многих подяку, сподїюсь задоволити і Вас.

ШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙН ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала
ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N.Y.

Шведсько-Американська Лінія
24 STATE ST. NEW YORK CITY
СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НОВОГО ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ГОТЕНБУРҐ ШВЕЦІЯ ДО
ГАМБУРҐ І ДАНЦІҐ
S. S. DROTTNINGHOLM відходить OCT. 15.
S. S. STOCKHOLM відходить NOVEMBER 12.
ЗНИЖЕННЄ ЦІН ШИФКАРТ ТРЕТОЇ КЛЯСИ:
ДО ГАМБУРҐА ......$100.00 ДО ДАНЦІҐА $110.00
і $5.00 такса.
Подорож триває дванайцять днів. Пасажири третої кляси їдуть в кабінах на 2—4 осіб.
Шведського візи невимагаєсь.
По шифкарти і по інформації о пашпортах голоситься до льокальних аґентів.
SWEDISH AMERICAN LINE: 24 State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70 Jackson St., Chicago, Ill.

ПЕКЛО В ХАТІ!
З ЖИТТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING, 30 E. 7th St., New York.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
ПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО
ГАМБУРҐ .... 3 кляса $100
ДАНЦІҐ .... " " ....$110 і $5 податок
ЛІБАВИ .... " " $120
ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - - 5. ЖОВТНЯ
„ПОЛОНІЯ" - - - - - - 19. ЖОВТНЯ
Також нова пряма лінія між Лібав — Данціґ — Галіфакс, Канада.
Зарезервуйте місце у наших уповажнених аґентів у вашому місті, або
BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City,
K. W. KEMPF, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ШИФКАРТИ
продаємо лише по компанійних цінах на всі лінії до Галичини із Галичини і до всіх частий світа.
ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стаціях, забираємо їх на мівайґ до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і перетримуємо їх пакунки безплатно у своїм стороджі аж до дня відїзду корабля.
ПАШПОРТИ вистараємо ся зовсім безплатно.
ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по денім курсі телеґрафічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну ґаранцію. Після доручення гроший даємо оріґінальні посвідки від осіб, котрим пересилаємо гроші.
ВСІЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріяльні успішно полагоджує наш нотар.
Також у всіх прочих справах уділяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстарший
УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР
на розі Третої Евні і 8-тої улиці в Ню Йорку.
HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Dt.U. New York

НА ЗУСТРІЧ ХВИЛІ!

„...Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її окраденую збудять...
Ох, не однаково мені!"

Так співав в 1847 р. найбільший поет України, Тарас Шевченко. Його побоювання в значній мірі сповнилися.

В огні і бурі світового пожару Україна пробудилася. Пробудилася непідготована до тієї великої ролі, яку накидувала їй хвиля. З вибухом революції хвиля наказувала сотворити свою військову силу, не розпочинати внутрішних колотнеч, проголосити українську державу на українських землях і хоч би зубами боронити її. Боронити Українську Державу перед зазіханнями ненажерливих сусідів було головне завдання.

Як держава у нутрі буде устроєна, це вже питання другорядного значіння. Над цим вже якось ми були би погодилися, оборонивши нашу землю перед ворогами. Та тоді українські селянські маси, щойно пробуджені з довгого сну під царським чоботом, не вміли ще як слід оцінити ваги своєї держави, а українська інтелігенція, вихована в поганій московській школі, не вміла викресати в цих масах величнього образу незалежної України, не потрафила скупчити їх біля незалежницького синьо-жовтого прапору. Мимо геройчних подвигів орлят України за її незалежність, Україну залляли червоні наїзники. Проти них можна було вдержатися тільки тоді, колиб увесь народ повстав у слушну хвилю. Щойно під більшовицьким обухом український селянин дозрів до свідомости, що тільки в українській державі може найти своє право, своє щастя, свою волю. І вже третій рік на Україні йдуть повстання проти північних наїзників. Чимраз сильнійші повстання, чимраз завзятійші, чимраз краще зорганізовані.

Більшовицька влада розкладається. Більшовики своєю божевільною господаркою довели колись богаті краї до повного занепаду, життя під їх пануванням зробилося невиносиме. В додатку — в цім році грозить Росії страшний голод. Запаси старого збіжа вичерпалися, бо селяне не захотіли управляти більше збіжа поза своїми потребами на це, щоби більшовики не мали що у них рабувати. А цей рік в найбільш урожайних губерніях Росії не долисав, і перед Росією стає страшне марево голоду. Очевидно, більшовики підуть грабити на Україну. Український селянин вже навчився боронити свойого добра. Прийде до зудару. Якщо проти червоних володарів Москви повстане ще й московський мужик, можемо числитися з можливістю упадку більшовизму на Україні і відбудови української державности над Дніпром.

Галицька Україна привітає цю хвилю з найбільшою радістю. Бо Наддніпрянська Україна для українських селян Галицької Землі — це вже не тільки гарна казка, а дійсність, яку змірили найкращі сини Галицької України своїми ногами як карні жовніри Галицької Армії, яку пізнали підчас геройчних походів в роках 1919—1920. Пізнали її, навчилися цінити і любити, і зрозуміли, що наша будучина тільки в повнім обєднанню.

Доля нашої тіснійшої вітчини, Галицької України, буде вирішена на міжнароднім ринку. Там заважить наш оружний подвиг в минулому і незломна постава цілого українського народу Галицької Землі тепер. Український селянин, український робітник, український інтелігент видержливо, терпеливо, з піднесеним чолом виносить удар долі. Жде на грядучі події з достоїнством і незломною вірою в краще завтра. Серед важких умовин відносили ми на руїнах огнище нашого народнього життя і готові до дальших жертв на вівтарі нашої многострадальної вітчини.

(СКОНФІСКОВАНО).

Та стоячи в безмежною відданістю на сторожі землі короля Данила, нашої тіснійшої вітчини, ми все будемо готові докинути свою убогу лепту на вівтар Великої України. Добре тямлячи, що скріплювання становища Великої України — є рівночасно скріплюванням становищам окраїн.

(З львівського тижн. „Батьківщина").

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
Замовлення посилати до:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N.Y.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку є не лиш всі книжки, що були в книгарни „Свободи", але є ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема поданих і в катальоґу книгарні „Свободи".

Та богато людий має у себе катальоґ книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаємо повисше спис книжок, яких в катальоґу „Свободи" нема, але вони є в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що є в катальоґу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна 25
Біля машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 10
Брати Моуглі, опов. з життя дитини між звірями, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий). — Ціна $1.00
Варвара Убрик, оповідання з життя в монастирах. — Ціна 40
Варіят з 1906 року. — 2. Вірш. — 3. Між бурхливими филями, драма на 4. дії, В. В. Бабієнка. — Ціна 35
Великий сонник. — Ціна 40
В Тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна 20
Голод, оповідання, В Винниченка. — Ціна 5
Гумор і Сатира. — Ціна 25
Дарвінізм Еміля Феррієра (переклад з франц.). — Ціна 80
Два мужі. — Одна жінка, оповідання Е. Золі (переклав Ом. Ревюк). — Ціна 20
Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Королевського. — Ціна 10
Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна 85
Домашна кухня, або Як варити і печи, Леонтини Лучаківської. — Ціна 75
Еволюція в образках Д. Гирда. — Ціна $1.25
Евстахій, повість з перших віків християнства, Христа фон Шмід. — Ціна 30
Єлисавета, мучениця на царськім престолі, з німецького переклав М. П. Б. Ясенівський. — Ціна 60
Житє і наука грецького фільозофа Сократа з вступним додатком огляду історії фільозофії, М. Загірни — Ціна 25
Житепись черта М. Шустакевича. — Ціна 15
Записна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 5
Збірка оповідань для української молодіжи. — Ціна 40
Звідки взялася і що значать назва „Русь" і „Україна" др. Л. Цегельського. — Ціна 30
З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся. — Ціна 80
Ілюстрована свята інквізиція, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна 50
Ілюстроване українське письменство в житєписах др. М. Пачовського. — Ціна 35
Індустріяльний юніонізм Даніїла де Леон і Промова В. Дебса. — Ціна 25
Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера (переклав з англ. М. Павлик). — Ціна $1.50
Історія Московщини до Петра Великого. — Ціна 40
Історія о золотокрилім лицарю. — Ціна 10
Історія парижської комуни. — Ціна 15
Каменярі, журнал студентського кружка за рік 1919. — Ціна $1.00
Карл Маркс, його житте і наука, Еміля Генера. — Ціна 15
Коли зійшло сонце, оповідання з 2.000 року, П. Крата. — Ціна 30
Контрасти, нарис, В. Винниченка. — Ціна 10
Короткий виклад політичної економії А. Богданова (перевів М. Д.). — Ціна $2.50
Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки. — Ціна 30
Кровавий шлях (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля. — Ціна 60
Кузь та Грицунь, оповідання, В. Винниченка. — Ціна 8
Латачки, оповідання, Володимира Б. Ціна 25
Лубенський Монастир, веселі оповідання, О. Проколупія. — Ціна 10
Маруся, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна 30
Методична граматика Укр. мови В. Коцовського і І. Огоновського. — Ціна 40
Молодий вік, оповідання для молодіжи Кн. 1. — Ціна 40
На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна 20
Наречена, оповідання, Георгія Г. Чулкова. — Ціна 15
Народ а національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького. — Ціна 10
Народні казки ч. 1. — Ціна 20
Народні казки ч. 2. — Ціна 20
Начерк стилістики, поетики і реторики др. Конст. Лучаковського. Ціна 40
Наша рідна мова, Ґеографія України і характер Українця, Поляка, і Москаля. Написав проф. М. Возняк. — Ціна 10
Незвичайні дива природи А. П. Нечаєва. — Ціна 20
Не піддавайся біді, оповідання з селянського життя, Др. А. Чайковського. — Ціна 25
Нетри А. Сінклера, в оправі. — Ціна $1.50
Нічого не було, оповідання, А. Каменського. — Ціна 15
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного. — Ціна $2.80
Не любо — не слухай, брехать не мішай Т. Безпяха. — Ціна 20
Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна 70
Новітна суспільність і церква Др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика). — Ціна 35
Оповідання про заздрих богів Мих. Драгоманова. — Ціна 15
Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна 25
Орлеанська дівчина, історичне оповідання про франц. героїну Іванну д'Арк. — Ціна 20
Папа чи Христос [illegible] М. Глови. Ціна 65
Перекази старинного світа др. Ів. Демянчука. — Ціна 35
Північний Бігун колиской народів Евгена Єлачича. — Ціна 15
Плаваючій остров. — Ціна 10
Подорож до місяця Ю. Верного. Ціна 40
Поезії О. Олеся. — Ціна 80
Попадя в Зільницi, гум. істор. оповідання з передодня революції, О. Проколупія. — Ціна 15
Початок родини, приватної власности і Держави Ф. Енгельса. — Ціна 75
[illegible] Бога на землі або Бог на Революції, гумористична повість, П. Крата. — Ціна 35
Про жіночу неволю в історичнім розвою Мих. Ганкевича. — Ціна 30
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Юр. Сірого. — Ціна 40
Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-в. — Ціна 15
Ревун, сатира, Ос. Маковея. — Ціна 25
Рідна школа читанка перша, Спиридона Черкасенка. — Ціна 30
Рідна Школа, читанка трета, Спиридона Черкасенка. — Ціна 60
Рінальдо Рінальдіні, страшний проводир розбійників, романтичне оповідання з минулого століття. — Ціна 25
Робінзон Крузо з образками. — Ціна $1.00
Робітничі пісні, Зібрав В. Головацький. — Ціна 25
Розбишаки в паломничій одіжи, оповідання для народу. — Ціна 10
Розвій поглядів на вселенну А. Діксона Вайта. — Ціна 40
Смерть Довбуша, поема, Л. Лотоцького. — Ціна 15
Смерть за правду, оповідання про Ів. Гуса, В. Доманицького. — Ціна 10
Соціялізм а релігія Д. Бориска. — Ціна 15
Спочив мій дух і инші оповідання — Ціна 15
Страшні тайни монастирських мурів. — Ціна 75
Страшний монарх Распутин або Тайни царського двора. — Ціна 50
Тасвиниця Америки або огляд американської культури зперед Христофа Колюмба. — Ціна 15
Тарас Шевченко, в столітні роковини. — Ціна 20
Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна $2.00
Трагедія галицької України Осипа Мегаса. — Ціна $1.00
Тропарик або Підручник церковного співу. — Ціна 90
У Зарані слави, події з життя укр. князів Олега й Ігоря і княгині Ольги. — Ціна 10
Унія з Римом Н. Н. Крата. — Ціна 30
Хрунь і Март. В. Будзиновського. — Ціна 15
Цариця і весталька або Живцем замурована, історія з часів переслідування християн за панування римського цісаря Нерона. — Ціна 25
Цьвіт і душа й инші оповідання. — Ціна 15
Чому попи не женяться? — Ціна 15
Чорноморці в неволі й инші оповідання. — Ціна 30
Чужиною, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна 60
Що сталося з Рудольфом, або трагедія на замку Маєрлінґ. — Ціна 60
Що чути тепер в рідним краю або Україна без хлопа і пана. — Ціна 10
Як кров кружить в нашім тілі і яка нам з неї користь др. С. Фішера — Ціна 15
Як люди навчились числити? М. Чайковського. — Ціна 15
Як Михась, син Мельника, ходив до неба по діямант. — Ціна 20
Як Мошко вийшов на спілці з Грицьком Кутернегою й инші оповідання. — Ціна 10
Ціна 5

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Базар, песа на 4-ри розділи, В. Винниченка. — Ціна 25
Батраки, драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого життя, переробив з російського Ф. А. Костенко. Ціна 35
Безталанна, драма в 5-ох діях, Івана Тобилевича. — Ціна 85
Бурлака, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича. — Ціна 35
Великий молох, песа на 3 розділи, В. Винниченка. — Ціна 50
Веселі Полтавці або Возьний оженився, комедія з життя Полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського. — Ціна 30
Виворожила, комедія в 1-ім акті, Є. Луцика. — Ціна 10
Вихрест (в чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями Козич-Уманської. — Ціна 35
Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в 1-ій дії, Петра Федисева. Ціна 15
Глитай або Павук, драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького. — Ціна 45
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького. — Ціна 40
Двоє, драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзара. — Ціна 10
Дівочі мрії, трагі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля. — Ціна 20
Добрі діти, образ з життя американських школярів в 3-ох діях, Панька Клима. — Ціна 15
Душогуби, драма в 5-ох діях, І. Тогобочного. — Ціна 35
Душогубка, драма в 4-ох діях, Т. Трушевського. — Ціна 30
Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Сулими. — Ціна 35
Єврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Суходольського. — Ціна 35
Живий мертвець, жарт на одну дію, Гавриїла Кобзара. — Ціна 25
Жидівка вихрестна, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного. — Ціна 50
За друзі своя, драма в 5-ох діях, В. П. Товстоноса. — Ціна 40
За Неман іду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова. — Ціна 20
Запорожський клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна 20
Катерина (мужичка), драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна 30
Кохання в мішках (Різдвяна Ніч), водевіль в 1-шій дії зі співами, (після Гоголя) С. Комишеваського. — Ціна 30
Мазепа, історична драма в 5-ох діях, С. Комишеваського. — Ціна 35
Майська ніч, комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя). — Ціна 30
Маруся Богославка, побутово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького. — Ціна 50
Мати наймичка, драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного. — Ціна 25
Між двох сил, драма на 4 дії, В. Винниченка. — Ціна 50
На сіножаті, жарт на одну дію, Л. Яновської. — Ціна 25
На старости літ, образ з життя народа в 1-ій дії, І. Я. Лупика. — Ціна 10
Настоящі, комедія в 1-ій дії, О. Бобикевича. — Ціна 20
Недолюдки, бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна 30
Нещасне кохання, драма в 5-ох діях, Манька. — Ціна 40
Ніч під Івана купала, драма в 5-ох діях зі співами і музикою, М. Старицького. — Ціна 50
Ориса (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського. — Ціна 25
Пан писар, штука в 3-ох актах. Написав Г. Г. Г. — Ціна 20
Перший горальник, фантастична картина в 3-ох діях, написав Лев Лопатинський (на основі казки Л. Толстого), і в Святим, оповідання Ціна 40
Повернувся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської. — Ціна 35
По ревізії, етюд в 1-ій дії, Марка Л. Кропивницького. — Ціна 20
Пошились у дурні, комедія-оперетка в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького — Ціна 35
Прометей, драматичний уривок, Й. В. Ґетого (переклав М. Слабіцький). — Ціна 15

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по катальоґ тоїж книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удаватись на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N.Y.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БАЛТІМОР, МД. Бр. Пресв. Тройці, від. 320, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 9. жовтня, в гали під ч. 940 S. East Ave. На порядку нарад є підписанне Позички Оборони Східної Галичини. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. —С. Потирай, пр.; М. Дмитрів, секр.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що трикартальний мітинґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 9. жовтня, в гали Кушинґа під ч. 24 Сентрал Аве. Будеться принимати нових членів до братства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Н. Трояновський, предс.; В. Максимик, секр.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ
в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 мінут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або писемно до: 95-
T. J. HRYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМА 226 акрів, новий дім, 1 ціле забудовання, 20 рогатої худоби, 2 коні, 2 годовані безроги, 150 курей, вози і ціла машинерія. Дохід за молоко $250 в місяць. Більше як 200 кордів дров нарізаних. Миля від стації. Ціна $7000, готівкою $2500. 27-30
Фарма 125 акрів, новий дім, 7 коров, 2 коні, 150 курей, дуже сіна і картофель. Фарма зараз в місточку коло фабрики. Ціна $4000, готівкою $1500.
Кромі сих фарм маємо і другі фарми до вибору. Голоситися до:
PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th Street, New York, N.Y.

ФАРМА. ФАРМА.
З причини хорости господаря спродається тано фарма: 70 акрів урожайної землі, з котрої 13 акрів пасовиска, 10 акрів грубого ліса, 47 акрів для засіва і сінокос. На фармі знаходиться дві керниці і річка перепливає через цілу фарму. Знаходиться молодий сад з 12 овочевих і 25 цукрових дерев. Гарний дімок з 8 кімнат, з газовим світлом, з телефоном і водою. Велика стодола, дві великі добрі шопи і курник. Всі будинки в добрім порядку і з громозводами. Додається до сеї фарми два гарні молоді коні, 10 голстинських дійних коров, один бик, 2 ялівки, двоє телят, 5 безрог, 25 індиків, три качки, 7 гусей, 60 штук кур також посів, сіно, вози, сані, брички, упряжі на коні, сівярка, косярка, живярка, грабярка, віялка, газоліновий двигатель о трох конях сили, машина для доєня коров, для копаня і саджена картофлі, машина для різаня дерева, зі станком і пилами. Всі добрі майже нові рільничі машини. Ціна сеї фарми 4.300 долярів готовими грішми тілько 1.300 дол. а решта не меньше як по 100 дол. в рік і 5% процент. Добра нагода купити фарму за таню ціну. Фарма знаходиться тілько одну милю і пів від малого міста, одну милю від колійової стації, пів милі від гладкої сошаної дороги і одну пяту до млочної фабрики і школи. Недалеко від фарми сусіди Українці. — Пишіть або приїзджайте на адресу:
K. N. MELNIKOFF,
P. O. REMSEN, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР І КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА
має великий склад книжок всякого рода: Історії, Повісти, Оповідання, Байки, Співаники, Молитвеники, Церковні Книги, Образи релігійні і патріотичні, Стінні календарі, Переписні картки і много инших річий як: Вишивані сорочки, Обруси, Фартушки, Краватки, Хустки, Взори до вишивання, Канва і Нитки Д. М. С., Вироби з кораликів, Гердани женські і мужеські, пацьорки і варстатики до роблення пацьоркової роботи. Катальоґ даром. Адресуйте: 93m—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
168 E. 4th St., New York, N.Y.

НІНУС МУЖ СЕМІРАМІС.
Нінус не був таким слабодухом, як говорить поговірка, але був мущина повної сили і життя. Коли Бабільон був обтягнений великим муром, за третим знаходилася королівська палата. Прийшов ворог і зачав добиватися за мур. Дві стіни були вже повалені а до третої вломлювалися вже вороги. Щоби однак мати менше до роботи, за трету стіну пустили львів і леопардів. Королівна Семіраміс сиділа на своїм румакови і стрілою з лука прострілила леопарда. Її муж ножом колов великого льва, доки його непереміг. Однак ворог таки дістався до палати. Там Нінус холив великий топір і боронився. Семіраміс прискочила йому в поміч і перемогли ворога. Вигнали його за мури. І аж тоді Семіраміс, коли спостерегла що має мужеську силу, захотіла сама володарити. А коли Нінус питався своєї жени, де вона набрала такої великої смілости і сили, відповіла йому, що вона має її в своїх жилах, до котрих через свої уста додає скількість лічничих зіль, якіб удержували її при смілости. Таким вином і таким ліком є Босакове Лічниче Гірке Вино. Хто хоче мати силу, енергію, нехай уживає його. Можна купити його в кождій аптиці або ліпшій ґросерни. А колиб його там не мали, пишіть по ціни і пояснення на слідуючу адресу: Bosak Manufacturing Company, Scranton, Pa.
28,30,31 Adv.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
Оголошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Двослово за кождочасне поміщення.

ПОШУКУЮ 6-ОХ ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ-ВИНДОКЛІНЕРІВ. $36.00 на тиждень, 8 годин денно. Голоситись межи 4-ою а 6-ою годиною вечер до: PETRO MARCHUK, 513 E. 6th St., 3-тий фльор, фронт, New York City. 28-32

Продасть РЕСТАВРАНТ на вигідних условах. Голоситись до рест. під ч. 600 Third Ave., So. Brooklyn, N. Y. 25-36

БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ на продаж, бизнес добрий і двох бучерів має кого обслугувати, значний торг тижневий. Уладженнє шторове велике, ледівня і провізіон рум для виробу вуджених. Між мішаним населенням. Істнує від літ, штор на довгий ліз. Голоситись до штору: 353 Henderson St., Jersey City, N. J., а зголошення з дальших околиць до: „Grocery", 83 Grand St. 28-30

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ-БУЧЕРНЯ. Між своїми людьми, корнеровий дім, в добрім стані. Машини бучерські до виробу продуктів в порядку. Ціна приступна. Голоситись до: HIGHLAND CORPORATION, 2800 W. 2nd St., Chester, Pa. 28-33

Пошукую спільника на фарму. Від спільника вимагаю 1000 вплати. Хтоби хотів зі мною працювати на фармі прошу голоситись по близші інформації до: JOHN NALEPA, Westernville, N. Y. 29sm42

ПОТРІБНО сейчас 20 інтелігентних людий за детективів. Наука даром. Голоситися до: WM. LAZAREK, Chief Investigator, 318 Broadway, Room 1-2-3, New York City. 30-31

ДАМО НАДҐОРОДУ тому, хто нам подасть адресу ТЕКЛІ ШМАДИЛИ, жінки Гринька Шмадили з Окре в провінції Манітобі. Хтоби знав де вона тепер перебуває, або що небудь про ню, проситься ласкаво подати се до відома на адресу: SIMPSON McGIRR & KATZ, Barristers etc., Dauphin, Manitoba, Canada. 30-31

WILLIAM LAZAREK
CHIEF INVESTIGATOR
Кримінального Бюра Детективів повідомляє, що його бюро зістало перенесене до нового більшого льокалю під ч. 318 Broadway, Room 1-2-3, New York City і тут буде дальше приймати всі справи, коли кого обкрадено або ошукано, коли хочете відшукати жінки або мужа, які Вас покинули. Посередничу також в справах розводових. Старих і нових клієнтів прошу зголошуватися на нову адресу: 318 Broadway, Room 1-2-3, New York City. 30-31

ГУСЯЧЕ ПІРЄ ПО РІДКІЙ НИЗЬКІЙ ЦІНІ
Видана щойно книжочка „Прямо з фабрики" розкаже Вам як можете набути санітарне піря, на ковдри, перини і подушки, продаване на фунти. Як хочете дешево дістати се піря, то напишіть до нас по книжочку і пробки піря. Висилаєсь даром. Пишіть сейчас до: American Feather & Pillow Co., Desk F-27, Nashville, Tenn.

Телефон: Dry Dock 1118
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Евені
Приймає щоденно: 9—11 рано; 1—2 попол.; 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N.Y.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застрілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші. 36псп
2231 W. Chicago Ave.
Телефон Seeley 4252